

צילום: AP Photo/Maya Alleruzzo

תשתית לעליונות יהודית

מעצרים מנהליים, הכנסת נגמ"שים, ביטחוניזציה של השיח: מטרתם של כל אלה אינה מאבק באלימות בחברה הערבית, אלא לכוון להפעלת שתי מערכות חוק בישראל – אחת ליהודים ואחרת לערבים

זהבה גלאון, נשיאת מכון זולת

בקיצור: במקום לעסוק באכיפת החוק כפי שהיא נדרשת מתוקף תפקידה; במקום להילחם בנגע האלימות וברצח השוטף את החברה הערבית; בוחרת ממשלת ישראל לעבור למצב של מלחמה נגד האוכלוסייה הערבית, תוך ניסיון להכניס לשימוש אמצעים פסולים ואנטי־דמוקרטיים.

103 אזרחים ערבים נרצחו מתחילת השנה, נכון למועד כתיבת שורות אלה, ולמרבה הצער סביר להניח שבינתיים עלה המספר עוד יותר. להלן לקט קצר מפי השר לביטחון לאומי, מפי המפכ"ל ונציגי המ־שטרה, כשנדרשו לעניין: זו "מלחמה בטרור", מדובר ב"מבצע למיגור הפשיעה", ב"אינתיפאדה בתוך ישראל" וב"אויב מבית".

אלו אמירות שנועדו להצדיק את המהלכים הגזעניים שלהם להת־מודדות עם הפשיעה בחברה הערבית, שכוללים הצעות להתערבות השב"כ ושימוש במעצרים מנהליים - ביטחוניזציה של השיח שמטר־תה הטמעת התפיסה שהפלסטינים אזרחי ישראל הם אויב.

ועדת המעקב לענייני הציבור הערבי בישראל יזמה צעדות מחאה בר־חבי הארץ, שיירות כלי רכב יצאו לירושלים ממוקדים שונים ברחבי הארץ והוקם אוהל מחאה מול משרד ראש הממשלה על ש"הממשלה לא נוקפת אצבע לעצירת האלימות בחברה הערבית ומפקירה את הטיפול בפשיעה"; חברי הכנסת הערבים זועקים כבר יותר מעשור על הצפת החברה הערבית בכלי נשק, על הפשיעה שהובילה למספר גדול של מקרי רצח, על כישלונה העקבי של המשטרה בפענוחם, ועל כך שאינה דואגת לשלומם אלא פועלת מולם כגוף ביטחוני.

באופן הזה, במקום לעסוק באכיפת החוק, עוברות הרשויות למצב מלחמה. מדובר במהלכים לא דמוקרטיים ומפלים שמתייחסים לא־זרחים הערבים כאיום קולקטיבי. השב"כ הוא ארגון ביטחוני שנועד לסכל פיגועי טרור, והשיטות שהוא נוקט אינן מתאימות לחקירת פשיעה בקרב אזרחים. שימוש במעצר מנהלי מהווה פגיעה בזכויות אדם ובעקרונות היסוד של מדינה דמוקרטית מתוקנת. את הנה־לים הללו, שמפעילה המדינה בשטחים כבר 56 שנים, מציעה כעת הממשלה להחיל על אזרחים ישראלים. ספק אם יש דרך חשיבה מסוכנת מזאת כדי לגרור אותנו למלחמת אזרחים.

רק לפני כשנתיים הפעיל פיקוד צפון נגמ"שים באום אל־פחם וביישובי ואדי עארה, בתירוץ ש"הסמטאות שם מזכירות את דרום לבנון". מובן שצה"ל לא היה מתכנן ומוציא לפועל תמרון כזה באף יישוב יהודי. צה"ל התאמן באום אל־פחם בדיוק כפי שהוא מתאמן ביישובי הגדה המערבית. התושבים הם לכל היותר ניצבים. ממשלות ישראל מתייחסות לפלסטינים אזרחי ישראל כאל אויב, ואל הפשי־עה כאל טרור, ולכן אפשר להוציא צווי מעצר מנהלי לאזרחים ערבים ולחפש בבתיהם בלי צו שופט, ולהכניס את השב"כ לפעילות.

הפלסטינים אזרחי המדינה, שהוחזקו על ידי ישראל הצעירה תחת משטר צבאי, הכירו את כוחות הביטחון של המדינה בעיקר ככוח אויב. יום האדמה מציין טבח של אזרחים ערבים, ואירועי שנת 2000 הם עדיין פצע פתוח. ומעל לכול מרחפת הנכבה: אזרחים ערבים חו־ששים מהתקדים, ואנשים כמו שר האוצר בצלאל סמוטריץ' מזכירים להם שוב ושוב שהאזרחות שלהם היא מצב זמני, על תנאי.

לא זו אף זו: החברה הערבית בישראל סובלת מהזנחה מערכתית ארו־כת שנים מצד המדינה, שדאגה לתפוס כמה שיותר מאדמותיה ובמ־קביל למנוע ממנה כל פיתוח. מספר היישובים שבנתה ישראל עבור אזרחיה הערבים הוא אפס, והיא מונעת בעקביות תוכניות מתאר להרחבת היישובים הקיימים. התוצאה היא עוני שנכפה מלמעלה, רישוש של התושבים הערבים. ועוני מוליד פשע.

אם המשטרה ידעה להתמודד עם ארגוני פשיעה בחברה היהודית בכ־לים שעמדו לרשותה, אין סיבה שלא תדע להתמודד עם ארגוני הפ־שיעה בחברה הערבית. אך מטרת הממשלה אינה לאכוף את החוק, אלא להכין תשתית למשטר עליונות יהודית, שיאפשר להפעיל שתי מערכות חוק נפרדות בתחומי ישראל על בסיס הפרדה אתנית.

החברה הערבית בישראל היא חלק בלתי נפרד מאיתנו. חיים משו־תפים אינם אפשרות אחת מני רבות – הם הברירה היחידה. עתיד־נו משותף, אבל עיצובו תובע מאמץ, כנות וקשב, ובעיקר הבנה מצד הממשלה שזכויות אדם אינן ניתנות לחלוקה. ●